

Pythagoraslaan 101
Postbus 80300
3508 TH Utrecht

Tel. 030-2589111
Fax 030-2583140
www.provincie-utrecht.nl

Aan:
De Minister van Landbouw, Natuur en Voedselkwaliteit,
Mevrouw G. Verburg
Postbus 20401
2500 EK DEN HAAG

Datum	17 augustus 2009	Team	Natuur en Landschap
Nummer	2009INT245572	Referentie	Dhr. J. Kievit
Uw brief van	12 juni 2008	Doorkiesnummer	030-2582421
Uw nummer	D. 2008/1898	Faxnummer	030-2582990
Bijlage	diversen	E-mailadres	jandirk.kievit@provincie-utrecht.nl
		Onderwerp	Conceptbeheerplannen Natura 2000-gebieden Botshol en Kolland & Overlangbroek

Geachte minister Verburg,

De provincie Utrecht heeft samen met haar partners hard gewerkt aan de conceptbeheerplannen voor de Natura 2000-gebieden waar wij verantwoordelijk voor zijn, te weten Botshol (nr. 83) en Kolland & Overlangbroek (nr. 81). Het verheugt ons u de conceptbeheerplannen te presenteren voor de gestelde datum van 1 september 2009. We hebben ons het afgelopen jaar gebogen over de centrale vraag of uw ontwerpaanwijzingsbesluiten door ons haalbaar en betaalbaar worden geacht.

Om deze vraag te kunnen beantwoorden hebben we voor beide gebieden projectgroepen geformeerd, bestaande uit direct betrokkenen en specialisten. Hun werk is op vele informatieavonden in de gebieden gepresenteerd en besproken met de ILG gebiedscommissies. Dit leverde zinvolle input op voor de conceptbeheerplannen en het bevoegd gezag.

Het ontbreken van een nationaal kader ammoniak / stikstof heeft het beheerplanproces ernstig bemoeilijkt en de communicatie over het beheerplan negatief beïnvloed. Met externe specialisten werken wij deze zomer aan een provinciaal Utrechts interim-kader voor vergunningverlening en voor duidelijkheid bij de beheerplannen en Nb-wet gebieden. Onze uitkomsten zullen we direct delen met het regiebureau Natura 2000. De provincie Utrecht blijft echter voorstander van een nationaal kader, om daarmee landelijk één lijn te trekken en juridisch sterker te staan bij mogelijke procedures.

Botshol

Wij zijn van mening dat uw ontwerpaanwijzingsbesluit voor Botshol in grote lijnen zowel ecologisch haalbaar zijn als ook betaalbaar worden geacht, met uitzondering van de hieronder beschreven opsomming en met name voor de te hoge stikstofdepositie.

- De vissoort rivierdonderpad (H1163) is vooraansnog door ons niet aangetroffen in het Natura 2000-gebied Botshol. Volgend voorjaar is de eerste mogelijkheid voor aanvullend visonderzoek. Het habitat is echter wel geschikt voor deze soort. Wij achten het instandhouden van de soort haalbaar, mits uit het onderzoek van volgend jaar blijkt dat hij ook daadwerkelijk aanwezig is. Zo niet, dan stellen wij voor dat de rivierdonderpad als doelsoort uit het aanwijzingsbesluit wordt verwijderd.
- Het water in Botshol is van een dusdanig unieke samenstelling, dat er meer onderzoek nodig is voordat er iets met zekerheid kan worden gezegd over de haalbaarheid van de instandhouding en /of uitbreidingsopgaven voor Galigaan (H7210), Kranswierwateren (H3140), Veenmosrietlanden (H7140) en Krabbenscheer (H3150). Er zijn onderzoeksmaatregelen opgesteld en deze zullen in de

komende beheerplanperiode worden toegepast in het veld. Op basis van de resultaten kunnen er uitspraken worden gedaan over de ruimte voor uitbreiding van kwaliteit en/of oppervlakte. Deze ruimte zal in een volgend beheerplan worden opgenomen.

- De waterkwaliteit in Botshol is deels afhankelijk van neerslag. Als gevolg van klimaatverandering verwachten wij een toename van zowel frequentie als hoeveelheid neerslag die het gebied te verwerken krijgt. Dit heeft een toename van inspoeling van fosfaat in het water tot gevolg, waardoor de kwaliteit afneemt. Dit kan de haalbaarheid van de instandhoudingsdoelen negatief beïnvloeden. Ons standpunt is dat als gevolg van klimaatverandering, de instandhoudingsdoelen op de lange termijn gewijzigd moeten kunnen worden.
- In het Natura2000 gebied Botshol is de totale N-depositie op basis van kaarten van het Planbureau voor de Leefomgeving 2,63 maal hoger dan de kritische depositiewaarde voor het meest gevoelige habitat. Van de zes Habitattypen zijn er drie (H3140, H3150 en H6430A) bij de huidige depositie al voldoende beschermd. Één Habitatype (H7210) gaat niet achteruit en voor dit type is optimalisatie van waterkwaliteit en peilbeheer een grotere prioriteit dan daling van de depositie. De overige twee typen (H6410 en H7140B) worden zeer ongunstig beïnvloed door de combinatie van hoge depositie en een ongunstige hydrologische situatie (wegzijging in plaats van kwel). Om deze typen voor verdere achteruitgang in kwaliteit te behoeden is reductie van de depositie op korte termijn noodzakelijk. Volledig herstel zal alleen mogelijk zijn als ook de hydrologie wordt aangepakt. De uitbreidingsdoelstellingen voor H7140B en H7210 zijn alleen haalbaar als het beheer wordt aangepast. Deze aanpassingen zijn waarschijnlijk pas effectief als de depositie in voldoende mate is gereduceerd.

Gemiddeld bedraagt de gebiedseigen bijdrage rond een Natura2000 gebied binnen een straal van 3km 25% van de totale depositie. De verwachting dat voor Botshol is dat de gebiedseigen bijdrage aan de depositie zeker niet boven dit gemiddelde zal liggen. Dit betekent dat er sprake is van een gebiedsvreemde achtergronddepositie van meer dan 75%. Daarvan komt een deel uit de provincie Utrecht, maar een belangrijk deel (zeker de helft) ook van daarbuiten, inclusief buitenland. Dit geeft aan dat de overschrijding niet alleen een lokaal probleem is, maar ook een landelijk en zelfs een internationaal probleem en hiermee dus ook de oplossingen in dit brede spectrum moeten worden gezocht.

De provincie concludeert dat de ammoniakproblematiek voor dit gebied zéér urgent is. Het kan echter niet in de mate die nodig is in het beheerplan kan worden op gelost, zoals de minister heeft voorgesteld. Alleen door landelijke generieke maatregelen door te voeren kunnen er significante resultaten worden behaald.

Kolland & Overlangbroek

Wij zijn van mening dat uw ontwerp-aanwijzingsbesluiten voor Kolland & Overlangbroek in grote lijnen zowel ecologisch haalbaar zijn als ook betaalbaar worden geacht. Onderstaande opsomming vormt hierbij een uitzondering.

- Met betrekking tot de hydrologie zijn er onzekerheden. Wij hebben besloten om verder onderzoek te doen naar de hydrologische omstandigheden, om de grootte van deze mogelijke knelpunten en de aard ervan te kunnen beoordelen. In een volgende planperiode kunnen dan eventueel aanvullende maatregelen in de hydrologie worden uitgevoerd. Wij kiezen in de eerste beheerplanperiode voor optimalisatie van het beheer van het essenhakhout. Het beheer van het essenhakhout is namelijk een cruciale factor voor het realiseren van het instandhoudingsdoel.
- Het habitatype waarvoor Kolland en Overlangbroek zijn aangewezen, vochtige alluviale bossen (H91E0B, Essen-iepenbossen), interpreteren wij in de volle breedte waarbij wij de begrippen essenhakhout en mossenflora beschouwen als een nadere aanduiding van de meest bijzondere waarden.

- De kosten die nu zijn begroot voor het jaarlijkse beheer van het essenhakhout liggen naar verwachting hoger dan de subsidies (c.q. vergoedingen voor Staatsbosbeheer) die nu beschikbaar lijken te komen. Wij verzoeken u om de werkelijke kosten voor het beheer op te nemen in zowel subsidiekader als de begroting van Staatsbosbeheer.
- In het Natura2000 gebied Kolland&Overlangbroek is de totale N-depositie op basis van kaarten van het Planbureau voor de Leefomgeving **1,2** maal hoger dan de kritische depositiewaarde voor het meest gevoelige habitat. Er vindt weliswaar overschrijding van de kritische depositie plaats, maar een noodzaak om op korte termijn tot een reductie van de depositie te komen kan voor dit gebied niet onderbouwd worden. Alle gebiedsspecifieke kenmerken werken in een richting die de gevoeligheid verkleinen: de hydrologie is gunstig (met overheersend kwel, hetgeen verzuring tegengaat), de meest kenmerkende soorten (mossen op de essenstronken) zijn waarschijnlijk niet zeer gevoelig voor voedselverrijking, en het hakhoutbeheer zorgt voor extra afvoer van stikstof. Bovendien geldt slechts een behoudsdoelstelling, en is er momenteel geen negatieve trend. De voortzetting van het huidige hakhoutbeheer is essentieel voor de instandhouding. Gemiddeld bedraagt de gebiedseigen bijdrage rond een Natura2000 gebied binnen een straal van 3km 25% van de totale depositie. De verwachting dat voor Kolland & Overlangbroek de gebiedseigen bijdrage aan de depositie zeker niet boven dit gemiddelde zal liggen. Dit betekent dat er sprake is van een gebiedsvreemde achtergronddepositie van meer dan 75%. Daarvan komt een deel uit de provincie Utrecht, maar een belangrijk deel (zeker de helft) ook daarbuiten, inclusief buitenland. Dit geeft aan dat de overschrijding niet alleen een lokaal probleem is, maar ook een landelijk en zelfs een internationaal probleem en hiermee dus ook de oplossingen in dit brede spectrum moeten worden gezocht. De provincie concludeert dat de ammoniakproblematiek in Kolland & Overlangbroek niet zo urgent is, dat er in het bestaand gebruik moet worden ingegrepen.

Wij maken tevens graag gebruik van het aanbod van het Regiebureau Natura 2000 om de concepten ambtelijk te presenteren en nader toe te lichten. Op basis van de door ons geleverde concept-beheerplannen bent u hopelijk snel in staat een definitief aanwijzingsbesluit te publiceren. Indien u hieraan in de winter van 2009-2010 kunt voldoen, zullen wij in het voorjaar van 2010 een ontwerp-beheerplan vaststellen en ter visie leggen. Zo kunnen we de betrokkenen en belanghebbenden in de gebieden snel duidelijkheid geven, in ons aller belang.

Voor meer informatie of vragen over de conceptbeheerplannen kunt u zich wenden tot de projectleider Natura 2000 van de provincie Utrecht, de heer Kievit van de afdeling Groen, tel. 030-2582421, jandirk.kievit@provincie-utrecht.nl

Hoogachtend,
Gedeputeerde Staten van Utrecht,

voorzitter,

secretaris,